

Tabell 1. Vurdering av beskyttelsestiltak og resiliens

#	Vurderingsspørsmål		
Beskyttelse og motstandsdyktighet			
1.	<p>Kan konsekvensen av helt eller delvis bortfall av avhengigheten reduseres ved hjelp av andre typer tiltak?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forebyggende tiltak? • Skadebegrensende tiltak? • Tiltak for verifikasjon? • Gjenopprettingstiltak? <p>I hvilken grad og hvor raskt?</p> <p><i>F.eks. Hvor langt tid tar det før et bortfall har effekt? Har funksjonen evne til å raskt gjenopprette normalt tilstand dersom hele eller deler av funksjonen blir påvirket av en hendelse? Kan virksomheten gjenopprette funksjon(er) dersom det skjer en sikkerhetstruende hendelse mot avhengigheten?</i></p>	Ja	Nei
Redundans			
2.	<p>Har avhengigheten redundans på en slik måte at det opprettholder forsvarlig sikkerhetsnivå?</p> <p><i>For mange samfunnsfunksjoner finnes egne sektorregelverk. Sektorregelverk kan ha krav som ivaretar behov for redundans.</i></p>	Ja	Nei
3.	<p><i>Dersom nei på spørsmål:</i> Kan avhengigheten reduseres til et akseptabelt nivå gjennom redundans?</p> <p>På hvilken måte?</p> <p><i>Ref. virksomhetsikkerhetsforskriften § 13 bokstav d.</i></p> <p><i>Alternativer/redundans:</i> Med alternativer menes her det som ofte kalles redundans i risikostyringssammenheng. En vurdering av redundans vil ta utgangspunkt i en undersøkelse av hvilke alternative løsninger som finnes ved bortfall av noe (f.eks. infrastrukturen). Dette kan dreie seg om intern redundans, ved at et annet delsystem eller anlegg kan ta over ved bortfall, eller eksternt redundans ved at et annet system kan overta hele eller store deler av funksjonen til det som har falt bort (definisjon fra DSB (2016) – Samfunnets kritiske funksjoner (v. 1.0)).</p> <p><i>F.eks. alternative steder for å opprettholde funksjon, alternative metoder for å opprettholde funksjon, reservekapasitet/lagring, koordinering, etc.</i> <i>Er det mulig å erstatte en leverandør med en annen leverandør? Har virksomheten tilgang til mer enn en kilde for leveranse som opprettholder funksjon?</i></p>	Ja	Nei
4.	<p><i>Dersom redundans er etablert:</i> Er redundans reell (og ikke falsk)?</p> <p><i>Falsk eller svekket redundans: Begrepet beskriver tilsynelatende redundante løsninger som deler sårbarheter lenger ned i verdikjeden (ref. Risikostyring i digitale verdikjeder, DSB, 2020, s. 14). Dette er også det samme som prinsippet om uavhengighet mellom sikkerhetstiltak, jf. vsf § 15 bokstav d.</i> <i>Ved opprettelse og/eller bekreftelse av redundans, bør virksomheten ha best mulig kjennskap til leveransekjedene til redundans.</i></p>	Ja	Nei

	<p><i>Redundansen kan ha egne avhengigheter som ikke er kartlagt. Dermed vil det tilsynelatende virke som at virksomheten har sikret redundans, men denne vises å være falsk. Virksomheter bør derfor sikre at redundansen ikke har avhengigheter som kan påvirke dets tjeneste eller leveranse.</i></p>		
--	--	---	---